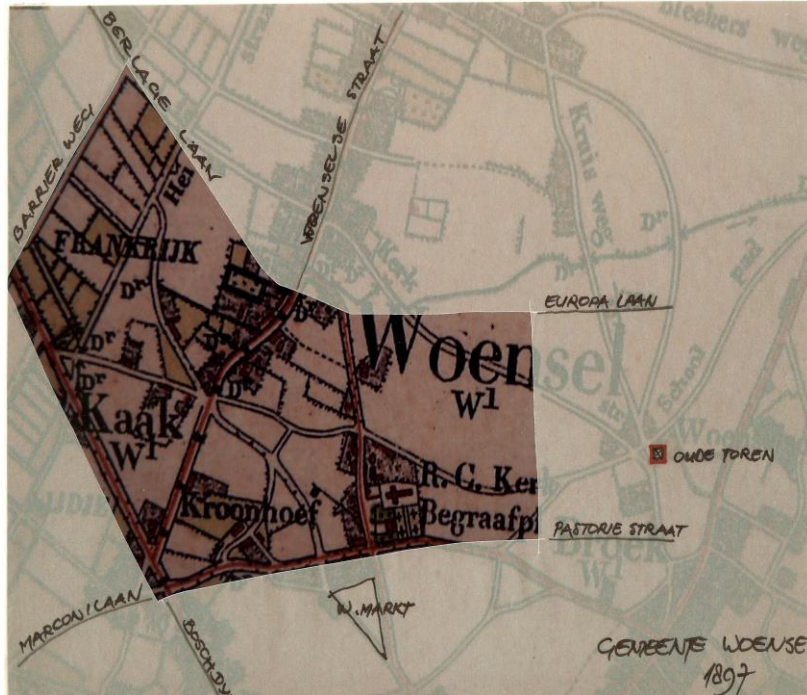

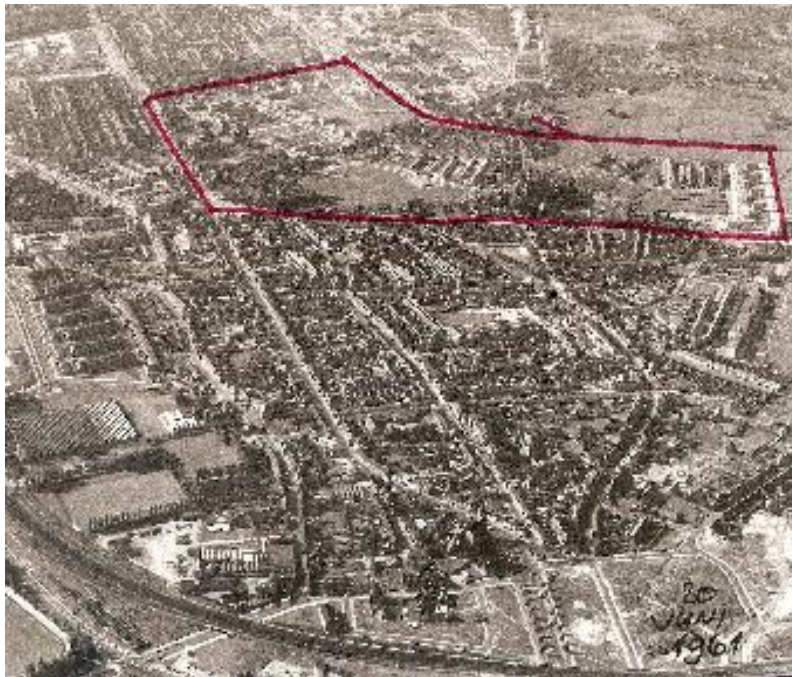
KRONEHOEF (1952). (tekst Marijn van Leen: aug. 2012)

De wijk Kronehoef is in de jaren vijftig ontstaan als "opvulling" van de nog onbebouwde restgebieden binnen de parochies van St. Petrus en St. Paulus.

De bebouwing van dit gebied geschiedde via kleine deelplannen, met accent op woningbouw en onderwijs.

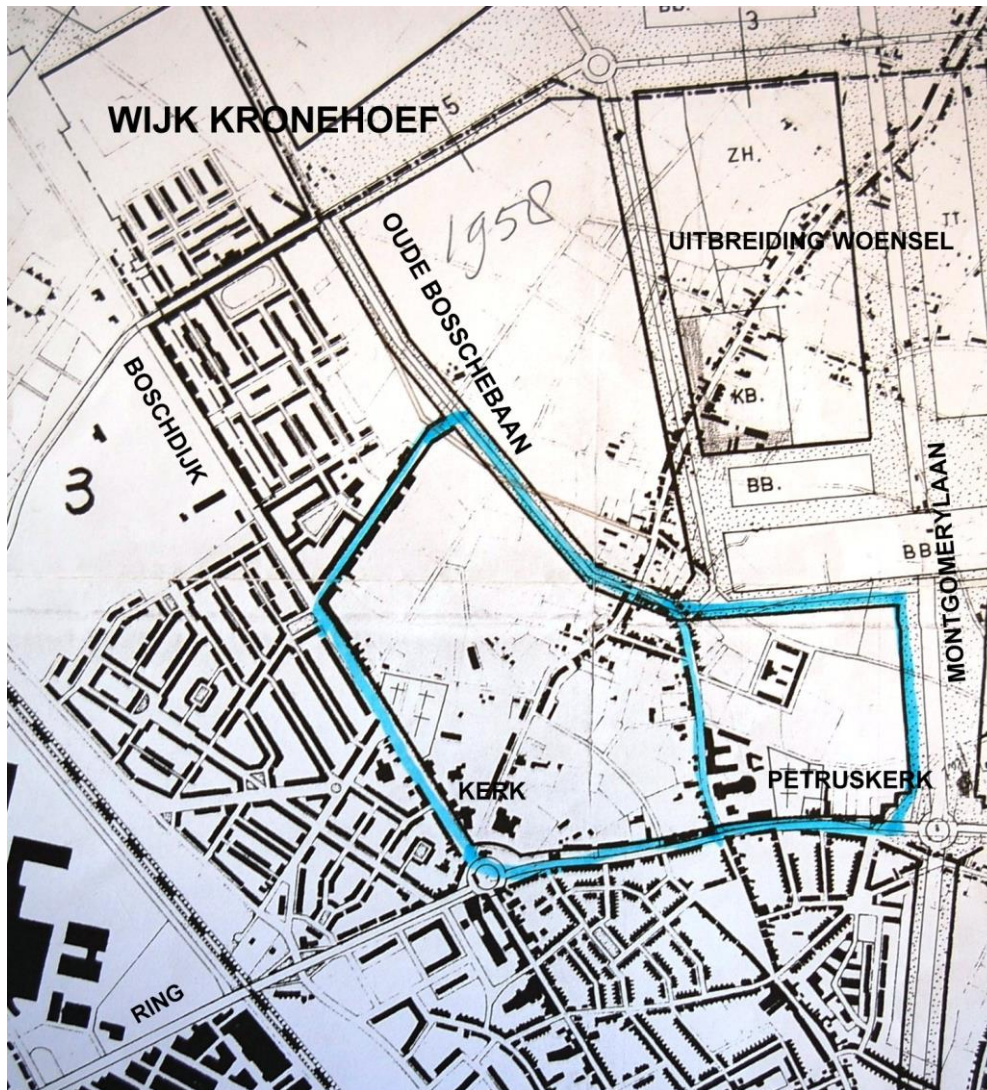

Kronehoef 1897

Kronehoef 1940

Kronehoef

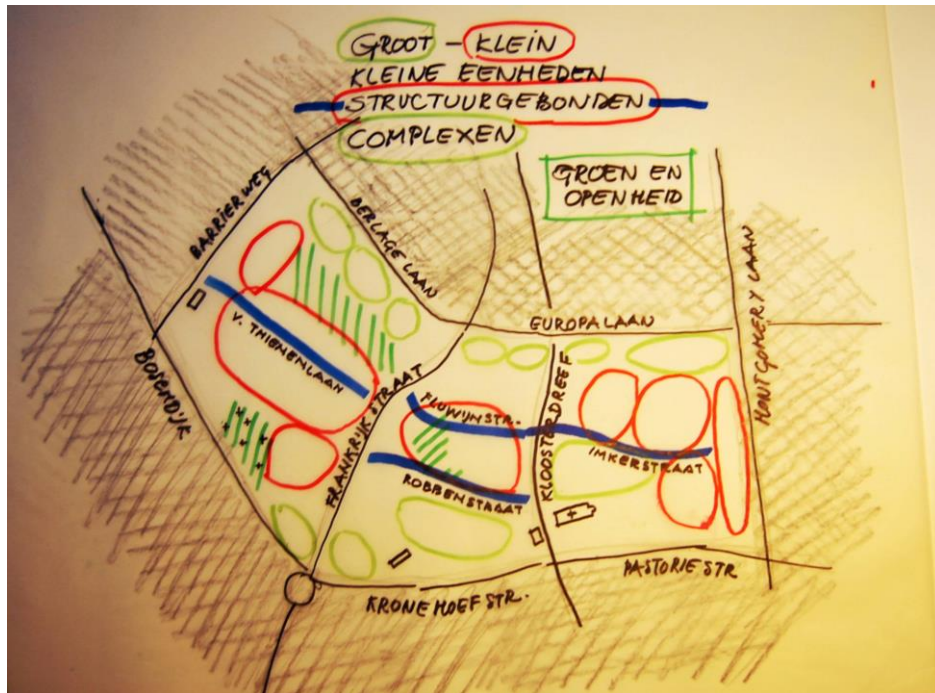

Kronehoef 1952

Het is een van de laatste stukjes Eindhoven waar de oude radiaalwegen zijn opgenomen in de ontsluiting structuur.

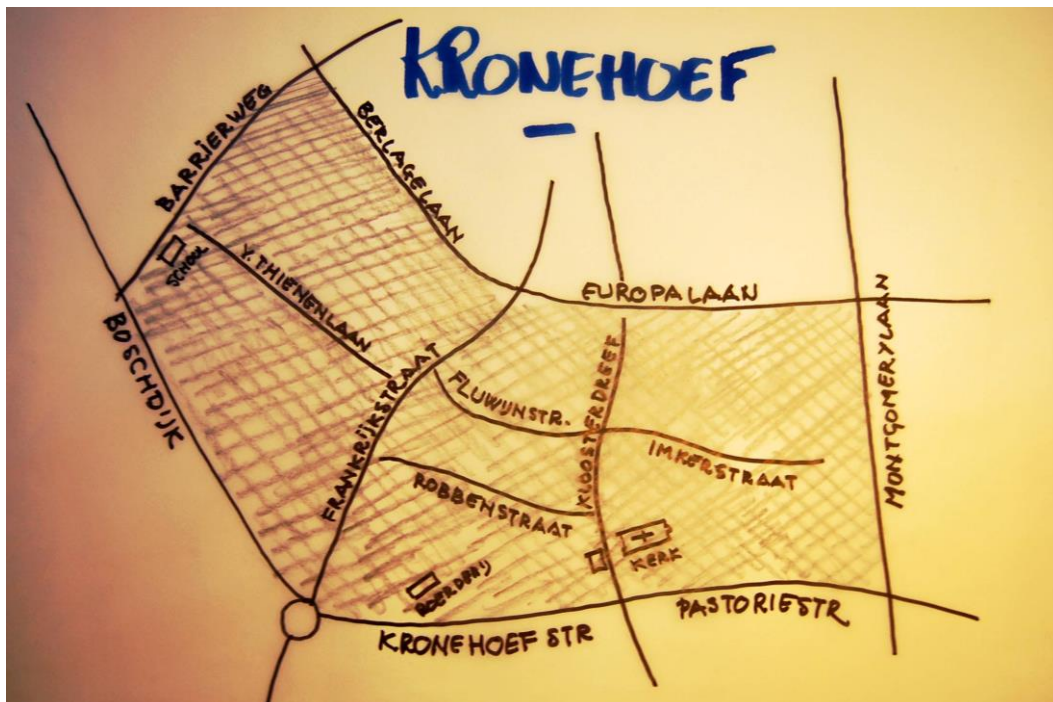
Het meest opvallend is de sterke vitaliteit van het gebied. Dit komt tot uiting in een bijna continue stroom van bouwactiviteit (en sloop) gedurende de laatste halve eeuw, waarbij adequaat werd ingespeeld op de steeds wisselende mogelijkheden van ruimtelijke en functionele aard.

Kronehoef

bebouwingsruimte

De westzijde van het plan wordt gevormd door reeds bestaande wegen: de Boschdijk en de Barriereweg; de zuidzijde door de reeds aanwezige Kronehoefstraat en Pastoriestraat.

Ontsluiting

De noordelijke en oostelijke begrenzing worden gevormd door brede lanen die op de tekentafel zijn bedacht, zonder acht te slaan op de topografie van het bestaande

landschap en die dienen als hoofdontsluiting voor het nieuwe Woensel: de Berlagelaan, Europalaan en Veldmaarschalk Montgomerylaan.

In de zuidwesthoek van het gebied bevindt zich nog de oude boerderij Kronehoef, waarnaar de wijk vernoemd is.

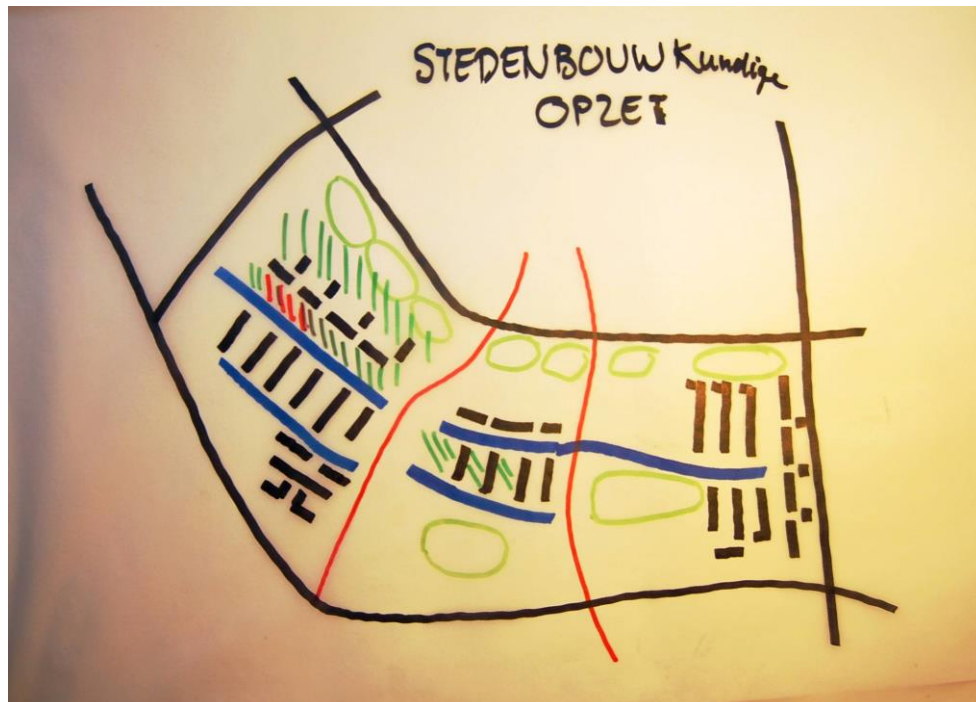
In de uitgangssituatie (rond 1950) waren de west- en zuidrand reeds bebouwd, met hoofdzakelijk woningen. Binnen het plangebied bevinden zich twee oude straten met lintbebouwing: de Kloosterdreef en de Frankrijkstraat. De overige ruimte bestond uit akkers en weiden, met zandwegen en een enkele boerderij.

Voorzieningen waren grotendeels aanwezig: twee kerken, twee begraafplaatsen, zeven basisscholen (vier voor jongens, drie voor meisjes), een zustersklooster met bejaardenhuis en een fratershuis. Voor winkels is de wijk aangewezen op de nabijgelegen Woenselse Markt en omgeving.

De Kloosterdreef en de Frankrijkstraat worden als hoofdwegen in de ontsluitingsstructuur opgenomen. De nog niet bebouwde gebieden daartussen worden ontsloten door lange straten met dwarsstraten: een heldere en goed functionerende opzet. Voor de groenvoorzieningen is geen totaalvisie te herkennen.

Wel heeft het westelijk plandeel een grote centrale groene ruimte, die vooral tot zijn recht komt door het samengaan van openbaar groen en het privé-groen bij de etagewoningen.

De ruimte die voor bebouwing ter beschikking stond is voornamelijk ingevuld met woningbouw. De sociale huurwoningen werden gebouwd door een tweetal woningcorporaties. Een verzekeringsmaatschappij bouwde de etage-huurwoningen aan de Veldmaarschalk Montgomerylaan.

Stedenbouwkundige opzet

In de langgerekte strook langs de Berlagelaan en de Europalaan verschijnen bovenwijkse

voorzieningen, zoals het Van der Puttlyceum, de detailhandelsschool, de school voor consumptieve beroepen, kantoren, een politiebureau.

In het oostelijk deel van de wijk bevindt zich een grootschalig woon-zorgcentrum.

Ook waren jarenlang twee scholen voor technisch onderwijs in de wijk gevestigd: een LTS en een MTS. Na de sloop hiervan zijn beide terreinen bebouwd met koopwoningen.

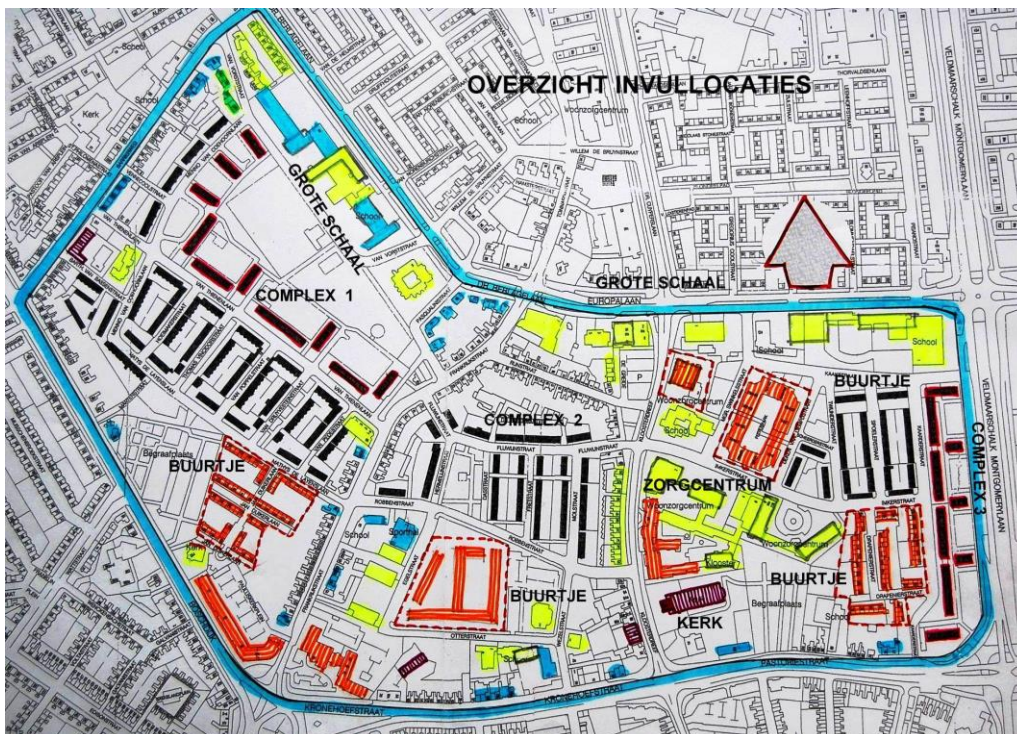
In het na-oorlogse Kronehoef is overwegend traditioneel gebouwd, zowel qua architectuur als qua bouwmethodiek. Alleen de flats aan de Van Thienenlaan zijn uitgevoerd in systeembouw: de zogenaamde Pronto-woningen (waardoor extra contingent verkregen werd).

De architectuur van de sociale woningbouw is noodzakelijkerwijs zeer bescheiden, maar vindt zijn kracht in een ingetogen vormtaal, met een sobere en eenvoudige lijnvoering en detaillering. Ook van de overige bebouwing is de architectuur niet zo bijzonder (met uitzondering van een aantal vrijstaande woningen aan de Pasqualinistraat), maar ze is wel goed ontworpen, met oog voor de plaatselijke situatie en de stedenbouwkundige inpassing.

De renovatie van de huurcomplexen is met zorg uitgevoerd en heeft geen afbreuk gedaan aan de originele kwaliteit.

Ook de toevoeging van allerlei nieuwbouw is steeds in harmonie met het bestaande opgelost en zo is er door de jaren heen een zeer divers straatbeeld ontstaan. Daardoor heeft Kronehoef een geheel eigen karakteristiek gekregen: een wijk met veel ruimtelijke kwaliteit, functionele diversiteit en dynamiek.

Vanaf het einde van de jaren vijftig tot heden is voortdurend gebouwd in dit gebied, in grote en kleinere eenheden, zowel woningen en voorzieningen als bedrijven; steeds ingepast in specifieke situaties, vanwege specifieke plaatselijke ontwikkelingen.

Invulling kleinen eenheden

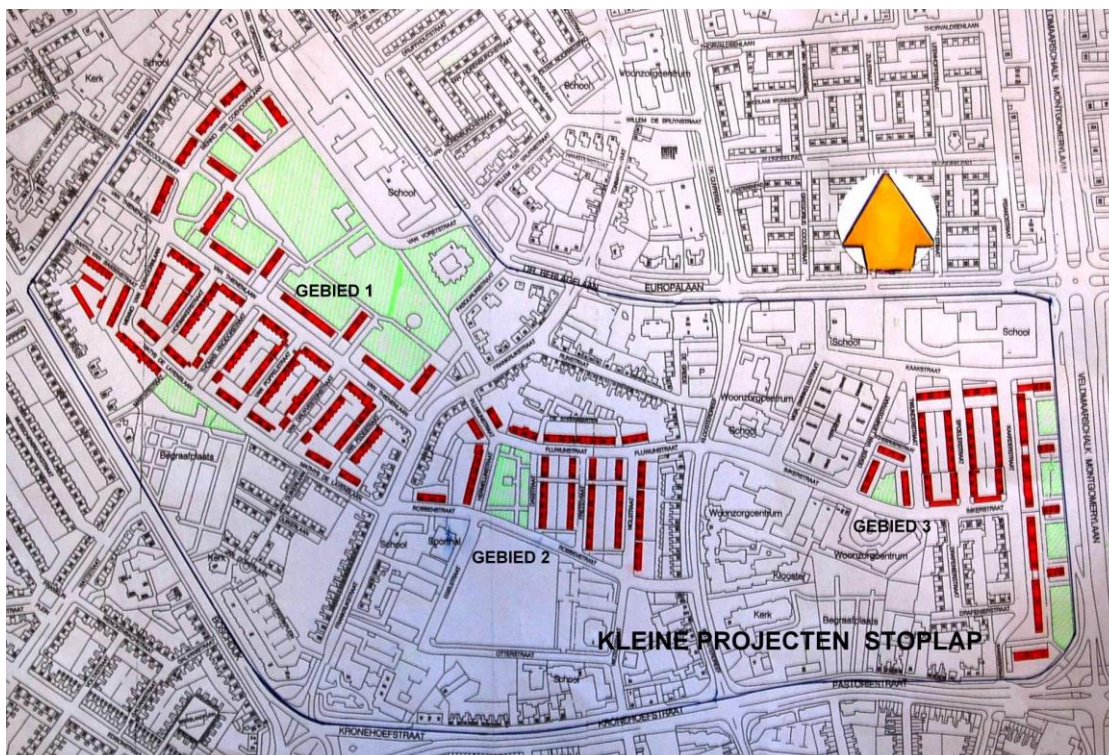
Kronehoef

In de grootschalige stadsuitbreidingsplannen voor Woensel buiten de ring (ca1958) was onder meer het tracee Dr. Berlagelaan – Europalaan opgenomen. Dit tracee vormt de noordelijke begrenzing van de wijk Kronehoef en heeft geen enkele relatie met de bestaande landschappelijke situatie, hetgeen ook geldt voor de oostelijke grens: de Veldm. Montgomerylaan.

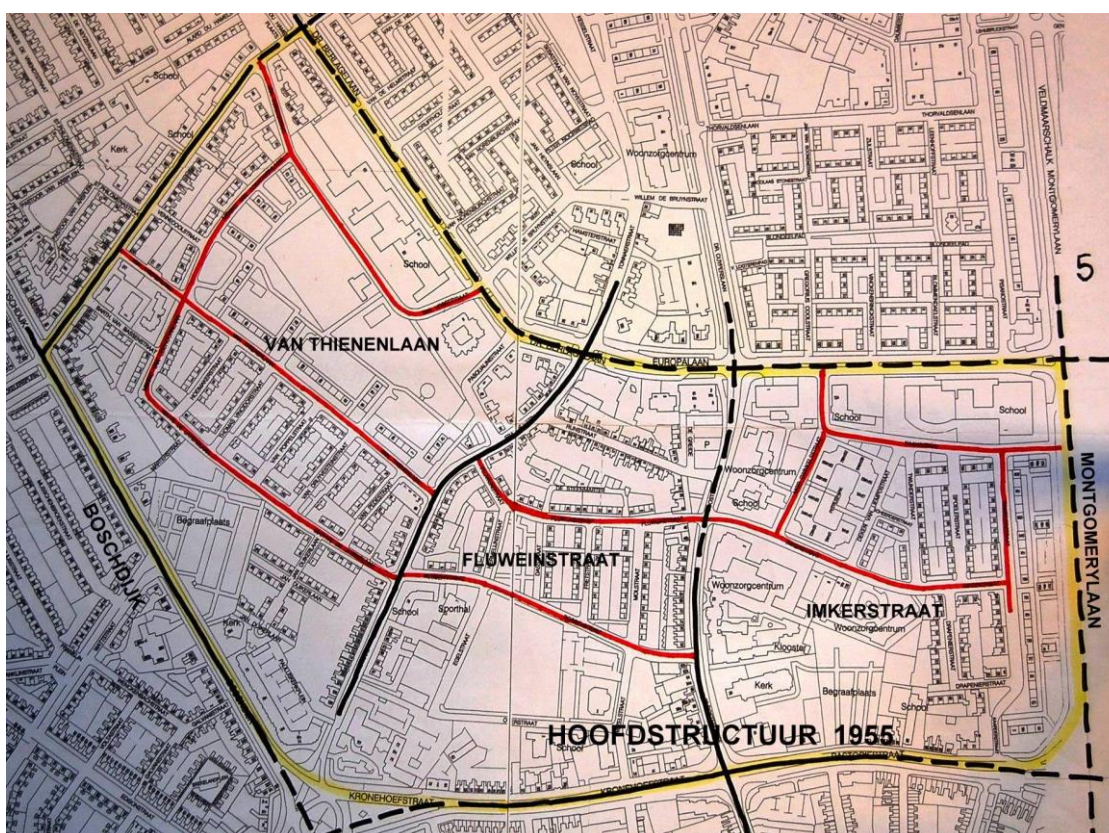

Tracés

De overige buitengrenzen van de wijk bestonden vrijwel geheel uit vooroorlogse bebouwing, voornamelijk woningbouw: aan de Barriereweg, de Boschdijk en de Kronehoefstraat-Pastoriestraat. Ook binnen het plangebied bevonden zich twee oude lintbebouwingsstructuren: de Frankrijkstraat en de Kloosterdreef. De overige ruimte bestond uit akkers en weiden, met zandwegen en een enkele boerderij.

Kleine projecten

Hoofdstructuur 1956

Wijkanalyse Kronehoef.

Waarom werd de wijk gebouwd.

Er was grote woningnood in Eindhoven door oorlogsschade, bevolkingsgroei en slooppactiviteit. Er heerste al veel bouwactiviteit in diverse delen van de stad, maar men wilde beginnen met nieuwbouw op de enorme open gebieden in Woensel. Daartoe moest eerst de "rafelrand" in Kronehoef worden rechtgetrokken.

Welke randvoorwaarden werden gehanteerd.

In de vooroorlogse tijd waren er grote ontwikkelingen in het denken over stedenbouw en volkshuisvesting. Ook tijdens de oorlogsjaren werd daar onverminderd over gediscussieerd. Eindhoven probeerde op deze nieuwe ontwikkelingen in te spelen. Het ging daarbij over de wijkgedachte, de parochiestructuur, de verdeling van hoogbouw en laagbouw en dergelijke.

Er werd al decennia lang geëxperimenteerd met nieuwe bouwtechnieken, waarbij het vooral ging over het materiaal beton. Vanwege de woningnood werden er vooral in de woningbouw allerlei technieken uitgetoetst, met als doel: veel bouwen, snel en goedkoop. Ook het stapelen van woningen (portiekflats) kwam erg in zwang.

De ontwerpopgave bestond uit het ruimtelijk ordenen van:

Woningen voor arbeiders, middenstand en vrije sector.

Voorzieningen, zoals winkels, scholen en groen, gedifferentieerd naar bestemming voor de wijk zelf en naar een bovenwijkse functie.

Bedrijven en instituten, met meestal een bovenwijkse functie.

Hoe was de toestand van het gebied Kronehoef vóór de bouwwerkzaamheden, d.w.z. in 1945 ongeveer.

Het verzamelen van kaartgegevens t.b.v. onderzoek naar waterlopen, paden/wegen, begroeiing en bebouwing.

Zie kaarten uit ca 1850, 1865, 1900, Luchtfoto's (1955).

Westelijke begrenzing:

Boschdijk, ontsluiting van de stad vanuit het noorden, aangelegd rond 1750.

Barriereweg, aansluitend op de Boschdijk ter plaatse van een oude tolpst.

Zuidelijke begrenzing:

Kronehoefstraat en Pastoriestraat. Deze straten waren door De Casseres in 1930 opgenomen in het tracé van de rondweg, maar ze functioneerden in 1945 nog slechts op wijkniveau.

Aan de noordzijde van Kronehoef loopt de oude verbindingsweg van Eindhoven, via de Oude Toren naar Den Bosch. De straatnamen luiden: Kerkstraat (na de annexatie van 1921 gewijzigd in Kaakstraat omdat Eindhoven zelf ook een Kerkstraat had), Hamsterstraat en Oude Bossche Baan. De kruising van deze route met de Frankrijkstraat / Woenselsestraat is nog te herkennen ter plaatse van de panden Tonnaerstraat 10, 13 en 14.

Binnen het plangebied bevinden zich de Frankrijkstraat, de Runstraat en de Kloosterdreef.

Verder vinden we er de onverharde wegen: Marterstraat, Krekelstraat, Kattenstraat, Wezelstraat, Schakelstraat, Kaakstraat en Oude Bossche Baan.

Waterlopen en begroeiing in 1945.

Op de akkers rond de Marterstraat ontstond vanuit de sloten een klein waterloopje dat de Run werd genoemd, een naam die in de Kempen veel voorkomt. Achter het monumentale pand , Frankrijkstraat ..., stond een gebouwtje, genaamd "Het Slotje", met een grachtje eromheen, hetwelk gevoed werd door de Run. Het stroompje liep langs de achtertuinen van de noordzijde van de Runstraat en verder oostwaarts door het open land, ongeveer ter plaatse van de huidige Europalaan tussen Dr Cuyperslaan en Pisanostraat.

De open ruimte van Kronehoef was in gebruik voor weiden en akkerbouw. Er stond een korenmolen vlakbij: ongeveer op de plaats waar de huidige Amundsenlaan uitmondt op de Europalaan.

Bebouwing in 1945.

De westelijke en zuidelijke buitenrand van Kronehoef was vrijwel geheel bebouwd.

Aan de Barriereweg stonden vooral woningen, maar ook een lagere school voor jongens van de Pastoor van Arsparochie, van wie de achternaam begon met een letter uit de tweede helft van het alfabet. Deze school werd gebouwd door architect in 19.. en is thans gemeentelijk monument.

Aan de Boschdijk waren de functies meer gemengd. Er stonden middenstandswoningen, er was de begraafplaats van de St. Paulusparochie en ook de belangrijkste gebouwen van deze parochie hadden er hun plaats: de kerk (heel prominent op de hoek met de Frankrijkstraat), de pastorie, de jongensschool, de meisjesschool, de kleuterschool en het patronaatsgebouw.

Op de hoek van de Boschdijk en de Kronehoefstraat stond de villa van steenfabrikant Van Hapert.

Aan de noordzijde van de Kronehoefstraat stond een vijftiental woningen, maar verder was hij vrijwel onbebouwd. Wel stond er de gemeentelijke openbare lagere school, in 19.. gebouwd door arch. in de stijl van de Amsterdamse school. (monument?).

De noordzijde van de Pastoriestraat was vrijwel geheel bebouwd met woningen. Er stond de jongensschool van de St. Petrusparochie en het parochiekerkhof lag er aan.

De Frankrijkstraat was grotendeels bebouwd met woningen. Ook stond er een monumentaal fratershuis/klooster, met de bijbehorende jongensschool even verderop.

De Kloosterdreef was de meest gevarieerde straat in Kronehoef. Er was veel woningbouw te vinden, van arbeidershuisjes tot riant villa's, maar ook stond er het gemeentehuis van het vroegere Woensel, met ernaast de woning van de gemeentesecretaris en ertegenover de St. Petruskerk met zijn robuuste pastorie.

Aan de andere kant van de kerk was het zustersklooster, met daarmee verbonden een groot bejaardenhuis.

De Runstraat was aan weerszijden bebouwd met arbeiderswoningen, voornamelijk bestemd voor werknemers van de heer , die allerlei bedrijvigheid uitoefende op zijn perceel aan de Frankrijkstraat. Leerprod. gelooit in de gracht/sloot rond het Slotje. ???

In de open ruimte tussen deze straten stond verspreid enige bebouwing, waarvan ik er enkele kan noemen.

De boerderij Kronehoef stond enigszins verscholen achter een rijtje woningen aan de kronehoefstraat, vlakbij de muur op de grens van het fratershuis/klooster.

Aan de noordzijde van de Krekelstraat (verhard met kolengruis) stonden een paar vrijstaande woningen en een boerderij, ongeveer op het huidige trottoir voor de panden Van Thienenlaan 11 t/m 23. ? (henk smits)

Aan de Kattenstraat was de houthandel van Seerden gevestigd: aan de zuidkant de vrijstaande woning (nu Mathys de Layenslaan 18) met bedrijfsgebouwen en houtopslag.

Aan de overkant van het gruispad lag een loods die Seerden verhuurde aan Henk Ruigrok, die er hekwerk produceerde: de start van het bedrijf dat we thans kennen als Heras Hekwerk. De loods was ongeveer 12x50 meter groot en lag in de richting noord-zuid op de plaats van de huidige percelen Van Druyvesteinstraat 7 tot Van Poppelstraat 18.

Bij de noordwesthoek van het St. Petruskerkhof stond een zg leprahuisje.

Hoe zit de huidige wijk Kronehoef in elkaar t.a.v. de wegenstructuur. (zie kaarten).

Welke structurelementen uit de situatie van 1945 zijn nog aanwezig in de huidige wijkstructuur en functioneren nog als zodanig.

De westelijke en zuidelijke begrenzing: Barriereweg, Boschdijk, Kronehoefstraat en Pastoriestraat (gedeeltelijk), en binnen de wijk de Frankrijkstraat, de Runstraat en de zuidelijke helft van de Kloosterdreef.

Waar is de oude structuur nog herkenbaar.

Langs de noordzijde van het huidige Petruspark liep ook vroeger de Kaakstraat.

De vroegere Schakelstraat liep langs de achterzijde van het St. Petruskerkhof en de richting ervan is nog herkenbaar in de gebouwen van het woonzorgcentrum (?)

De richting van boerderij Kronehoef wijst op de richting van het pad waaraan de boerderij vroeger lag.

Op de plaats van het huidige fiets/voetpad tussen Boschdijk 360 en 362 lag vroeger het begin van de Marterstraat, die – evenwijdig aan de Barriereweg – doorliep tot in Vlokhoven.

De eerste 100 meter van de Wezelstraat ligt nog op dezelfde plaats als voorheen.

De huidige Vennecoolstraat vormde vroeger het begin van de Krekelstraat.

De gevelrichting van de panden Kloosterdreef 30 t/m 48B duiden nog op het vroegere beloop van deze straat, die hier afboog naar de Frankrijkstraat.

Wat is verdwenen aan structuur.

Tot circa 1750 liep de route van Eindhoven naar Den Bosch via de Oude Toren.

Twee gedeelten van dit tracé bevonden zich binnen het gebied van het huidige Kronehoef. In het oosten van de wijk is dat een stuk van circa 400 meter van de vroegere Kaakstraat, ter plaatse van ongeveer de huidige Kaakstraat. In de noordelijke hoek van de wijk is dat een stuk van circa 200 meter van de vroegere Oude Bossche Baan, gelegen tussen de huidige Van Vorststraat en de Berlagelaan.

Welke structurele elementen zijn toegevoegd en vormen de basis vd huidige kwaliteit.

De noordelijke en oostelijke begrenzing van Kronehoef zijn ontworpen op de tekentafel.

Ze hebben geen enkele relatie met het bestaande landschap of de aanwezige wegenstructuur. Het zijn brede lanen die dienen als hoofdontsluiting voor het nieuwe stadsdeel Woensel: de Berlagelaan, Europalaan en Veldm. Montgomerylaan.

Het noordelijke deel van de Kloosterdreef is verlegd naar het oosten en ging aansluiten op de nieuw ontworpen Dr Cuyperslaan in Mensfort.

Het ontwerp van de wegenstructuur in de nog niet bebouwde gebieden tussen de voornoemde hoofdwegen, bestond uit lange oost-west verlopende hoofdstraten met dwarsstraten.

In het westelijk deel van Kronehoef is de Van Thienenlaan de hoofdontsluiting, met parallel daaraan de Matys de Layenslaan en de Van Vorststraat. In het middendeel wordt de hoofdontsluiting gevormd door de Robbenstraat, met parallel daaraan de Fluwijnstraat. Het oostelijk wijkdeel heeft een swastika-ontsluiting.

Hoe zit de huidige wijk Kronehoef in elkaar t.a.v. de bebouwing. (zie kaarten).

De bebouwing van voor 1945 is nog grotendeels aanwezig. Wel hebben er functieveranderingen plaatsgevonden. Zo is tegenwoordig in het schoolgebouw aan de Barriereweg 219 een architectenburo gevestigd. Ook de monumentale panden tegenover de St. Petruskerk hebben thans een zakelijke bestemming.

Verzakelijking van de oorspronkelijke bebouwing is ook waarneembaar aan de Kronehoefstraat en Pastoriestraat.

De belangrijkste vooroorlogse panden die nog aanwezig zijn en die nog geen bescherming genieten: de openbare lagere school aan de Kronehoefstraat en de boerderij Kronehoef met aangrenzende ommuring van het fratershuis.

De kapel v h klooster?

Welke bebouwing is verdwenen. (Belangrijkste.)

De gebouwen van de St Paulusparochie zijn alle gesloopt: de kerk met pastorie, de jongens- en de meisjesschool en het patronaatsgebouw met kleuterschool.

Het fratershuis aan de Frankrijkstraat is gesloopt, evenals de ernaast gelegen villa van steenfabrikant Van Hapert.

Het oude klooster met bejaardenhuis aan de Kloosterdreef.

Waar is de oude bebouwing nog herkenbaar.

De kapel van het vroegere klooster met bejaardenhuis is opgenomen in het huidige gebouwencomplex, evenals een gebouw dat aan de Schakelstraat stond.

De oostelijke begrenzing van het terrein van de fraters wordt gevormd door de bijna 100 meter lange muur met ezelsrug nabij boerderij Kronehoef.

Hoe zit de huidige wijk Kronehoef in elkaar t.a.v. de groenvoorzieningen (zie kaart).

Reeds bestaand in 45:

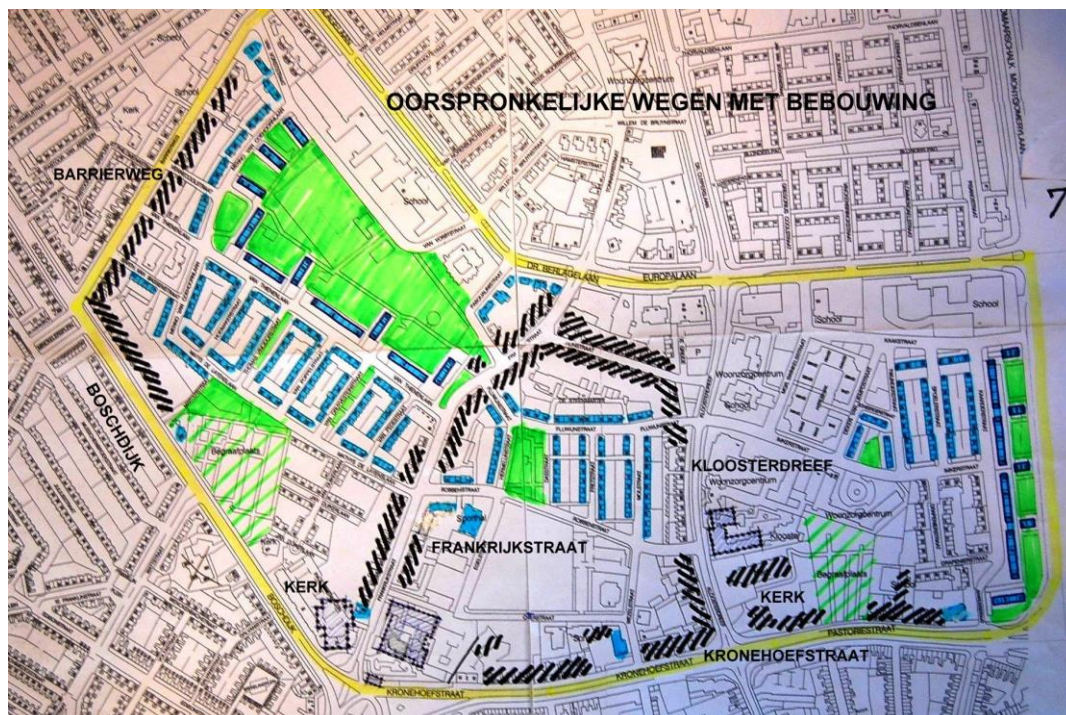
2 x begraafplaats.

Run ontsprong bij Menno v.C.

Bomen in achtertuin Van Hapert en pastorie St. P. en Boschdijk 362?

Platanen Fr. str. En Kl.dr?

Kronehoef

Nieuw groen.